

The author concludes that the nature of specimens is different from the specimen for examination and material evidence, the lack of prerequisites for the recognition of samples as an independent source of evidence.

Selection of samples should be considered as the first, possibly preparatory stage of expert research, combined with one purpose.

Additional regulation for obtaining samples for examination may contribute to improving the regulatory framework of this issue, thereby strengthening the guarantees of their reliability and reliability based on the examination of samples of expert judgment, reducing the number of issues regarding the procedure and authority of persons who can lawfully obtain samples that has definitely increased. The level of protection of the rights and freedoms of participants in criminal proceedings.

Keywords: criminal proceedings, forensic expertise, obtaining samples, investigative action, examination of a person.

УДК 343.13

М.О. Яковенко

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ТА
ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В
КОНТЕКСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ**

У статті розкрито актуальні кримінальні процесуальні та організаційні аспекти запровадження спрощеного розслідування кримінальних проступків у формі дізнання. На підставі проведеного кількісного та якісного аналізу статистичних показників розглянуто стан розслідування нетяжких злочинів, які будуть віднесені до категорії кримінальних проступків. Розроблено пропозиції щодо використання технологій дистанційного навчання при перепідготовці, підвищенні кваліфікації та спеціалізації майбутніх дізнавачів. Сформовано власні пропозиції зі створення та організації діяльності структурних підрозділів дізнання.

Ключові слова: кримінальні проступки, дізнання, дізнавач, спрощене провадження.

Постановка проблеми. Захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування є прерогативою реформування функціональної моделі правоохоронної системи. Для реалізації цих принципів, з прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), було започатковано інститут кримінальних проступків, за якими проводитиметься спрощене досудове розслідування у формі дізнання. Для втілення зазначених новел вирішальне значення має те, що Верховна Рада України 22 листопада 2018 року прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», за який проголосували 239 народних депутатів, а 07 грудня 2018 року документ направлено на підпис Президентові України (Проект Закону № 7279-д від 20 квітня 2018 року (далі – Проект № 7279-д). У зв'язку з цим доцільно проаналізувати та змоделювати дію цих концептуальних змін у практичній © Яковенко М. О., 2018

площині. Тож вельми актуальним питанням є вирішення процедурних аспектів створення підрозділів дізнання, а також запровадження спрощеного досудового розслідування. Предметом дискусії є низка аспектів, пов'язаних з визначенням штатної чисельності осіб, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків, розподілом навантаження між слідчими та дізнавачами, порядком передачі кримінальних проваджень, налагодження взаємодії суб'єктів, уповноважених проводити дізнання з іншими учасниками кримінального процесу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти щодо інституту кримінальних проступків та провадження досудового розслідування у формі дізнання висвітлено в працях вітчизняних науковців, зокрема К. П. Задоя, М. Г. Кантоки, О. О. Книженка, О. В. Керевича, О. Ю. Татарова, М. С. Цуцкїрїдзе, В. І. Фаринника та інших. Визначаючи вагомий науковий внесок названих авторів у розробку окресленої тематики, зауважимо, що організаційні аспекти втілення зазначених новел під час реформування функціональної моделі органів поліції дотепер ніким не розглядалися, хоча багато публікацій, що вийшли останніми роками, розкривають низку окремих питань, пов'язаних зі спрощеним провадженням кримінальних проступків.

Формування цілей. Метою статті є аналіз стану розслідування злочинів невеликої тяжкості для визначення пріоритетних напрямів реформування функціональної моделі органів Національної поліції України та запровадження спрощеного розслідування кримінальних проступків у формі дізнання. На підставі отриманих результатів нами будуть розроблені власні пропозиції щодо створення та організації діяльності структурних підрозділів, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків у формі дізнання.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні Кримінальний кодекс України (далі – КК України) містить приблизно 780 складів злочинів, із яких близько 200 (що становить чверть) є злочинами невеликої тяжкості. До того ж у загальній кількості розслідуваних злочинів тяжкі та особливо тяжкі складають четверту частину, а злочини невеликої тяжкості або середньої тяжкості, такі як некваліфіковані крадіжки, шахрайства (частини 1 статей 185, 190 КК України) та легкі тілесні ушкодження (стаття 125 КК України) становлять майже 50 % від усіх розслідуваних [1, с. 1]. Нескладно збагнути наскільки перевантажений слідчий апарат і як це негативно позначилося на їх роботі. Тож запровадження спрощеного провадження щодо кримінальних проступків поліпшить розслідування злочинів невеликої тяжкості. Такий підхід зменшить величезний обсяг роботи слідчих та уникне їх відволікання на злочинах невеликої тяжкості, яке призводить до затягування розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів.

Одним із найважливіших питань при побудові системи органів, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків у формі дізнання, є визначення штатної чисельності співробітників цих підрозділів та розподілу між ними навантаження. Уважаємо за потрібне провести детальний статистичний аналіз стану

розслідування злочинів невеликої тяжкості. Це дасть змогу визначити кількість та якість розслідування як усіх злочинів, так і окремих їх видів. Скажімо, 2018 року всього було обліковано 487 133 кримінальних правопорушень, з яких 106 768 (21,9 %) невеликої тяжкості. Змушені констатувати, що лише третина проваджень направляється до суду для вирішення їх по суті, решта залишаються без прийняття рішення. У звітному періоді кількість таких проваджень становила 303 604 (64,3 %). Майже аналогічно є ситуація щодо нетяжких злочинів – 69 107 (64,7 %) [2].

Одним із основних показників ефективності роботи слідчих підрозділів є кількість установлених осіб, які отримали процесуальний статус підозрюваного. Відповідно протягом звітного періоду за всіма кримінальними правопорушеннями було вручено повідомлень про підозру 191 856 (39,4 %). Загалом закінчено з обвинувальним актом 173 257 (35,6 %) [2].

Для загального уявлення проблеми проілюструємо зазначені показники залежно від тяжкості злочину:

– *особливо тяжкі злочини* – 15 691 (3,2 %)¹, з яких вручено повідомлень про підозру – 5228 (33,3 %), закінчено з обвинувальним актом – 3625 (23,1 %);

– *тяжких злочинів* – 167 986 (34,5 %), з яких вручено повідомлень про підозру – 57 770 (34,3 %), закінчено з обвинувальним актом – 50 120 (29,8 %);

– *злочинів середньої тяжкості* – 196 688 (40,4%); вручено повідомлень про підозру – 90 305 (45,9 %), закінчено з обвинувальним актом – 84 497 (42,9 %);

– *злочинів невеликої тяжкості* – 106 768 (21,9 %); вручено повідомлень про підозру – 38 553 (36,1 %), закінчено з обвинувальним актом – 35 015 (32,8 %) [2].

Як уже зазначалося, запровадження спрощеного порядку досудового розслідування у формі дізнання всіх злочинів невеликої тяжкості сприятиме зменшенню навантаження на органи досудового розслідування. Адже на сьогодні пріоритетність щодо проведення слідчих (розшукових) дій та інших заходів визначають з огляду на наявну систему стимулів, показників і власного уявлення про пріоритетність проваджень. У результаті цього відбувається ігнорування розслідування нетяжких злочинів, особливо це стосується крадіжок чужого майна без кваліфікуючих ознак, де особу підозрюваного не встановлено.

Систему негативних факторів, що впливають на своєчасне розкриття нетяжких злочинів, можна диференціювати на дві складові: суб'єктивні та об'єктивні. До першої групи треба віднести: несвочасний виїзд на місце події для його огляду та документування факту вчиненого злочину; неналежне використання науково-технічних засобів; неправильна оцінка слідчої картини злочину і, як наслідок, необґрунтоване висунення слідчих та розшукових версій, що призводить до тяганини в розслідуванні та втрати джерел доказів; допущення помилок при розслідуванні; неналежна взаємодія слідчого при розслідуванні нерозкритого злочину з іншими службами поліції; складність, а інколи й неможливість виправлення деяких помилок, допущених під час розслідування; негативний результат

¹ Показники розраховуються від загальної кількості облікованих кримінальних правопорушень у звітному періоді.

проведеного розслідування та пов'язане з цим переконавання, що можливості з розкриття злочину вичерпано. Своєю чергою до об'єктивних причин несвоечасного розкриття злочинів можемо віднести: накопичення великої кількості матеріалів, зокрема й за минулі роки; учинення злочинів в умовах неочевидності; зникнення або суттєва зміна своєчасно не виявлених і не закріплених матеріальних слідів; втрата або перекручування свідчень очевидців події під впливом часу або характеру подій, що відбулися згодом.

На нашу думку, основним критерієм розподілу навантаження кримінальних проваджень про нетяжкі злочини (кримінальні проступки) між дізнавачами є їх спеціалізація залежно від виду кримінальних проступків, зокрема: злочини проти власності; злочини проти життя та здоров'я особи; злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина; злочини проти громадського порядку та моральності тощо. Специфіка розслідування різних видів злочинів вирізняється особливостями методики розслідування та визначається складністю роботи. Наприклад, крадіжки характеризуються неочевидністю, їх розкриття є набагато складнішим, ніж тих злочинів, де особу правопорушника встановлено на момент їх реєстрації (зазвичай це незаконне зберігання наркотичних речовин, нанесення легких тілесних ушкоджень, хуліганство тощо). Керівник підрозділу має установлювати спеціалізацію дізнавачів у розслідуванні кримінальних проступків за окремими категоріями, адже розподіл проваджень за принципом пропорційності є малоефективним. При цьому треба враховувати наявну штатну чисельність працівників, специфіку оперативної обстановки, географічні та демографічні особливості адміністративної дільниці, яку обслуговує територіальний орган. Для визначення системи розподілу кримінальних проваджень та спеціалізації дізнавачів пропонуємо як орієнтир використовувати показники офіційної статистики. Скажімо, у 2018 році з 22 658 злочинів проти власності невеликої тяжкості вручено повідомлень про підозру 2 309 (10,2 %) особам, а закінчено з обвинувальним актом лише 2 015 (8,9 %), не прийнято рішень (про закінчення або зупинення) – 20 434 (90,2 %). Для порівняння зазначимо, що злочинів проти власності середньої тяжкості у 2018 році обліковувалося 150 749, із них 66 570 (44,8 %) особам було вручено повідомлення про підозру, а закінчено з обвинувальним актом 62 818 (42,2 %) [2]. Спостерігаємо в пропорційному співвідношенні різницю в чотири рази на користь розслідування злочинів середньої тяжкості. За цих умов робота дізнавачів щодо кримінальних проступків проти власності має бути максимально посилена. Такий стан пояснюється тим, що наразі абсолютна більшість крадіжок без кваліфікуючих ознак (частина 1 статті 185 КК України), за якими особу підозрюваного не встановлено, має значно менший інтерес у слідчих для скрупульозного розслідування.

Водночас з 27 571 провадження про нетяжкі злочини проти життя та здоров'я особам було вручено повідомлень про підозру 14 727 (53,4 %), а закінчено з обвинувальним актом лише 14 010 (50,8 %), не прийнято рішень

(про закінчення або зупинення) – 13 051 (47,3 %). Очевидно, ці показники є ліпшими через те, що, наприклад, нанесення легких тілесних ушкоджень характеризуються очевидністю, і зазвичай особа підозрюваного встановлюється майже відразу після звернення до поліції заявника. Тоді розслідування зосереджується на доведенні вини вже встановленої особи, а не на його розшуку, що менш притаманно крадіжкам.

Надзвичайно складна ситуація має місце при розслідуванні нетяжких злочинів проти громадської безпеки (з 235 злочинів, вручено лише два повідомлення про підозру, а закінчено з обвинувальним актом тільки один), тоді як із 1050 злочинів середньої тяжкості повідомлень про підозру було вручено 745 (71 %), а закінчено з обвинувальним актом 699 (66,6 %) [2]. З цього простежується явний дисбаланс розподілу сил та засобів.

Проаналізуємо стан розслідування злочинів інших категорій. У 6482 провадженнях про злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина було вручено повідомлень про підозру 2637 (40,7 %), а закінчено з обвинувальним актом 2409 (37,2 %), не прийнято рішень (про закінчення або зупинення) – 3893 (60 %). З тисячі восьмисот дев'яноста трьох нетяжких злочинів проти громадського порядку та моральності повідомлень про підозру вручено 1 008 (53,2 %) особам, а закінчено з обвинувальним актом 907 (47,9 %), не прийнято рішень (про закінчення або зупинення) – 919 (48,5 %) [2]. Найліпша ситуація спостерігається щодо розслідування нетяжких злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. З тисячі трьохсот шести проваджень було вручено 1061 (81,2 %) повідомлення про підозру, а закінчено з обвинувальним актом 972 (74,4 %), не прийнято рішень (про закінчення або зупинення) усього 256 (19,6 %) [2]. Наведену систему показників доцільно враховувати керівництвом поліції для оптимального розподілу сил та засобів, а також визначення ліній роботи окремих працівників підрозділів дізнання.

Не менш важливим аспектом реформування функціональної моделі органів Національної поліції України є організація післядипломної освіти кадрів, які будуть уповноважені здійснювати дізнання. За цих умов пропонуємо на базі закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання забезпечити перепідготовку, підвищення кваліфікації та спеціалізації майбутніх дізнавачів. Такий підхід сприятиме поліпшенню їх рівня готовності до виконання професійних завдань та обов'язків, а також набуттю здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки через засвоєння нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань.

Спеціалізація працівників поліції обов'язково відбувається при призначенні на посади в новостворені підрозділи. Для реалізації цього напряму можливо використовувати наявний досвід залучення технологій дистанційного навчання. Наразі професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання накопичив великий масив інформаційних ресурсів, які можуть використовуватися для дистанційної перепідготовки поліцейських, а також їх підвищення кваліфікації та спеціалізації (розроблені спеціальні дистанційні курси, комплекси

практичних і тестових завдань, електронні бібліотеки та інші бази та банки даних, зокрема й ті, що є в мережі Інтернет). Переконані, такий підхід забезпечить економію сил та засобів, сприятиме ефективному задоволенню індивідуальних потреб працівників підрозділів дізнання в особистому професійному зростанні, забезпечить потреби держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно й відповідально виконувати свої функції.

Наступний важливий аспект пов'язаний з процедурою передачі всіх наявних матеріалів про нетяжкі злочини слідчими дізнавачам. Отже, усі кримінальні провадження, розпочаті щодо нетяжких злочинів, за вчинення яких передбачене основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі, мають бути передані до підрозділів дізнання (після того, як такі будуть створені).

Однак варто мати на увазі, що не можуть бути об'єднані в одне провадження матеріали досудових розслідувань щодо кримінального проступку та стосовно злочину за винятком ситуацій, коли це може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду. У таких випадках розслідування злочину та кримінального проступку здійснюється за правилами досудового слідства. Якщо під час досудового слідства буде встановлено, що особа вчинила кримінальний проступок при відсутності в її діях складу злочину, слідчий за погодженням з прокурором надсилає матеріали кримінального провадження керівникові органу дізнання з урахуванням підслідності. Якщо при здійсненні дізнання буде встановлено, що особа вчинила злочин, дізнавач за погодженням з прокурором надсилає матеріали кримінального провадження керівникові органу досудового розслідування з урахуванням підслідності [1; 3].

Для недопущення незаконного знищення чи втрати кримінальних проваджень уповноваженими працівниками поліції мають бути проведені позачергові інвентаризації кримінальних проваджень. Ця процедура полягає у звіренні фактичної наявності кримінальних проваджень з даними їх обліку та звітності. Під час такої позачергової інвентаризації перевіряється наявність кримінальних проваджень за Єдиним реєстром досудових розслідувань (далі – ЄРДР), списками, наданими підрозділом інформаційного забезпечення, журналом-реєстром кримінальних проваджень та книгами обліку слідчої роботи кожного слідчого. Крім того, вивчають попередні акти інвентаризацій, супровідні листи, що відображають рух кримінальних проваджень.

Водночас у тексті Проекту № 7279-д спостерігається плюралістичний підхід до визначення суб'єктів, уповноважених проводити дізнання. У частині 3 статті 38-1 КПК передбачено, що дізнання можуть здійснювати як підрозділи дізнання, так і решта уповноважених осіб інших підрозділів. У зазначеному проекті надається змістовне визначення дізнавача, яким є службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, у випадках,

установлених КПК України, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків. З огляду на зміст цих положень виникає враження, що дізнання зможуть проводити не лише працівники підрозділів дізнання, але й інші посадові особи, які будуть уповноважені відомчими нормативно-правовими актами оформлювати матеріали за кримінальними проступками (співробітниками оперативних підрозділів та превентивної діяльності). На нашу думку, такий неоднозначний підхід може призвести до різного роду колізій при визначенні процесуального статусу осіб, уповноважених провадити дізнання.

Насамкінець зауважимо про важливість узгодження нормативно-правових актів відповідно до змін, що мають вступити в дію у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень». Треба рекомендувати Генеральній прокуратурі України, Верховному Суду, Міністерству внутрішніх справ, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань та іншим органам узгодити свої нормативно-правові акти згідно з прийнятими новелами законодавства.

Крім того, потрібно заздалегідь розробити Положення про органи дізнання Національної поліції України, а також підготувати спеціальну інструкцію з організації діяльності органів дізнання Національної поліції України. Водночас доцільно узгодити інші відомчі нормативно правові акти, що регулюють діяльність у частині досудового розслідування злочинів.

Визначаючи процесуальний статус дізнавача, варто врахувати, що під час досудового розслідування кримінальних проступків він має користуватися повноваженнями слідчого та несе персональну відповідальність за законність і своєчасність здійснення дізнання. Отже, цьому суб'єктові надається процесуальна самостійність, за винятком випадків, коли законом передбачено винесення рішення слідчого судді, суду чи згода прокурора чи погодження керівника підрозділу або якщо рішення приймає тільки прокурор.

Попри все процесуальний статус дізнавача вирізняється певною специфікою, оскільки до його повноважень належить:

1) починати дізнання за наявності підстав, передбачених статтею 214 КПК України (у зв'язку з цим дізнавачі мають отримати право доступу до ЄРДР на правах реєстратора);

2) проводити огляд місця події, опитувати осіб, вилучати знаряддя й засоби вчинення правопорушення, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених чинним законодавством;

3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам;

4) звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій;

5) повідомляти за погодженням із керівником органу дізнання особі про підозру в учиненні кримінального проступку;

6) за результатами розслідування складати обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та подавати їх прокуророві на затвердження;

7) приймати процесуальні рішення у випадках щодо закриття кримінального провадження за наявності підстав [3].

Для з'ясування обставин учинення кримінального проступку до внесення відомостей до ЄРДР дізнавачем може бути: відібрано пояснення; проведено медичне освідування; отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису в провадженнях щодо вчинення кримінальних проступків проти безпеки руху та експлуатації транспорту; вилучено знаряддя й засоби вчинення кримінального проступку, речей і документів, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей [3].

Ключовим моментом для проведення дізнання є стислі строки розслідування. Отже, провадження закінчується протягом сімдесяти двох годин з моменту повідомлення особі про підозру в учиненні кримінального проступку або затримання особи в порядку, передбаченому частиною четвертою статті 298-2 КПК України. Водночас законодавець установлює певні винятки. Дізнання зможє проводитися протягом двадцяти діб з дня повідомлення особі про підозру в учиненні кримінального проступку у випадках:

а) коли підозрюваний не визнає вину;

б) потреби проведення додаткових слідчих (розшукових) дій;

в) учинення кримінального проступку неповнолітнім [3].

Відповідно протягом одного місяця з дня повідомлення особі про підозру в учиненні кримінального проступку в разі заявлення особою клопотання про проведення експертизи у випадку, передбаченому частиною другою статті 298-4 КПК України.

Особливість визначення процесуальних джерел доказів при доведенні вини з приводу вчинення кримінальних проступків характеризується тим, що ними можуть бути пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функцію фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису в провадженнях щодо вчинення кримінальних проступків проти безпеки руху та експлуатації транспорту, а також протокол вилучення знарядь і засобів учинення кримінального проступку, речей і документів, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей [3].

Існують також певні нюанси щодо затримання правопорушника. Уповноважені службові особи мають право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні кримінального проступку (за винятком учиненого через необережність), лише за умови, якщо ця особа:

1) відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір;

2) намагається залишити місце вчинення кримінального проступку;

3) під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконує законних вимог уповноваженої службової особи;

4) перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння та може завдати шкоду собі або оточенню. Однак таке затримання особи здійснюється не більше як на три години з моменту доставлення до органу дізнання або шість годин з моменту фактичного затримання [3].

Висновки. Отже, ми зробили спробу розглянути потенційно-важливі аспекти запровадження кримінально-процесуальних та організаційних процедур щодо спрощеного розслідування кримінальних проступків у формі дізнання. Можемо констатувати, що в практичній діяльності злочинам невеликої тяжкості, особливо, якщо за ними особа підозрюваного не встановлена, приділяється вкрай мало уваги. Адже практичні працівники пріоритетне значення надають саме тим кримінальним правопорушенням, які несуть особливу суспільну небезпеку або є перспектива швидкого закінчення розслідування й направлення провадження до суду для вирішення його по суті. Успішне створення та організація діяльності органів дізнання неможливе без належної адаптації чинного законодавства України та відомчих нормативно-правових актів, розробки відповідних методичних рекомендацій, забезпечення умов для належної післядипломної освіти поліцейських кадрів та внесенні відповідних штатних змін. Зазначене потребує ретельного обговорення науковою спільнотою та практиками. Переконані, такий підхід зрештою сприятиме ефективній протидії злочинності в Україні, забезпечить охорону прав і свобод людини та інтересів суспільства й держави, сприятиме реалізації принципу невідворотності відповідальності.

Використані джерела:

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», зареєстрований 20 квітня 2018 року № 7279-д. *Верховна Рада України*: [офіц. веб-портал]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63928&pf_35401=453554 (дата звернення: 01.12.2018).

2. Статистична інформація за 2017 рік про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. *Генеральна прокуратура України*: [офіц. веб-портал]. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113281&libid=100820&c=edit&c=fo (дата звернення: 01.12.2018).

3. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій

кримінальних правопорушень», прийнятий 22 листопада 2018 року. *Верховна Рада України*: [офіц. веб-портал]. URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63928&pf35401=469718> (дата звернення: 01.12.2018).

Стаття надійшла до редакції 18.12.2018

Яковенко Н. А. Организация деятельности подразделений и органов Национальной полиции Украины в контексте внедрения института уголовных проступков

В статье раскрыты актуальные уголовные процессуальные и организационные аспекты упрощенного расследования уголовных проступков в форме дознания. На основании проведенного количественного и качественного анализа статистических данных установлено состояние расследования нетяжких преступлений, которые будут отнесены к категории уголовных проступков. Автором доказано, что распределение между дознавателями нагрузки должно осуществляться по принципу специализации, то есть дифференцироваться по видам преступлений. Подчеркивается необходимость проведения внеочередных инвентаризаций всех существующих уголовных производств. Автором разработаны предложения о системе дистанционного обучения при переподготовке, повышении квалификации и специализации будущих дознавателей. В статье разработаны соответствующие рекомендации по созданию и организации работы органов дознания в системе Национальной полиции Украины, а также адаптации нормативно-правового обеспечения их деятельности. Содержательно раскрыто правовой статус дознавателя, определены его процессуальные права и обязанности. В статье акцентируются внимание на наиболее значимых аспектах, отличающих дознания от досудебного следствия.

Ключевые слова: уголовные проступки, дознания, дознаватель, упрощенное производство.

Yakovenko M. Organization of the Activity of Subdivisions and Bodies of National Police of Ukraine within the Context of the Creation of the Institute of Misdemeanors

The article deals with current criminal procedural and organizational aspects of the simplified investigation of misdemeanors as the inquiry. The investigation status of minor crimes is analyzed due to quantitative and qualitative analysis of statistical indicators, these minor crimes will be referred to misdemeanours. The main load distribution criterion among investigators should be based on the principle of specialization – that is differentiation by the types of crimes was proved by the author. Much attention is given to necessity of carrying out extraordinary inventories of all existing criminal proceedings. The author proposed to develop a system of distance education while retraining, advanced training and specialization of future investigators. Relevant recommendations about the creation and organization of the work of the pre-trial investigation bodies in the system of the National Police of Ukraine and adapting the regulatory framework for their activities were developed by author. It is spoken in detail about the legal status of the investigator, was defined his procedural rights and obligations. In the article was drawn our attention to the most important aspects distinguish inquiry from the pre-trial investigation.

Keywords: misdemeanors, inquiries, investigator, simplified proceedings.